

มหาวิทยาลัย
กรุงเทพธนบุรี
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ก.ก.น.

วช.
NRCT

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 9
The Ninth National Symposium Concerning the Research Work

9

“การสร้างสรรค์ นวัตกรรม เพื่อเสริมสร้างวิถีชีวิตใหม่”

“Creating a New Innovation
for a New Lifestyle”

เล่มที่

4

วันอาทิตย์ที่ 25 เมษายน 2564
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 9
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
“การสร้างสรรค์ นวัตกรรม เพื่อเสริมสร้างวิถีชีวิตใหม่”

The ninth National Symposium Concerning the Research Work
Presentation at BTU

on

“Creating a New Innovation for a New Lifestyle”

25 เมษายน 2564

ณ ตึกอธิการ ชั้น 6 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีร่วมกับ

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย
การกีฬาแห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยราชชมงคลรัตนโกสินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

กลุ่มสาขาวิชาที่นำเสนอผลงานวิจัยทั้งภาคบรรยายและภาคโปสเตอร์

- กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
16 การพัฒนาและผลิตสื่อโฆษณาให้กับเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพตราโซมัช “Somush” เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันยุคดิจิทัล Development and Production of Advertising Media for the Healthy Drink Brand Somush "Somush" to Increase Competitiveness in the Digital Age ขวัญชีวา ไตรพิริยะ, กนกวรรณ เล็มบารอฮีม และวราภรณ์ วิเป	142
17 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะวิชาคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษาการศึกษาปฐมวัย The Development of Competency Professional Training Course of Computer for Early Childhood Education Students สุดาพร วิจิตชัยชาคร, พูลเกียรติ มงคลสวัสดิ์.....	150
18 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความจริงกับความคิดสร้างสรรค์ในบทเพลงไทย ของ จงรัก จันทร์คณา : กรณีศึกษาจากหนังสือ ‘จงรัก จันทร์คณา เล่าเบื้องหลังเพลงดัง’ An Analysis of Relationship between Reality and Creativity in Thai Songs Written by Chongrak Chankhana: A Case Study of the Book “ Chongrak Chankhana Telling the Background of His Well-known Songs” วิภาพ คัญทัพ.....	161
19 การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์การท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ระหว่างการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย A comparative study of nature tourism image and culture tourism image of Chiang Mai Province from Thai tourists' opinions คุณัญญา ชาญวิติ	171

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความจริงกับความคิดสร้างสรรค์ในบท
เพลงไทย ของ จงรัก จันทรคณา : กรณีศึกษาจากหนังสือ ‘จงรัก จันทรคณา
เล่าเบื้องหลังเพลงดัง’

An Analysis of Relationship between Reality and Creativity in
Thai Songs Written by Chongrak Chankhana: A Case Study of
the Book “Chongrak Chankhana Telling the Background of His
Well-known Songs”

วิภาพ คัญทัพ

Wiphap Khanthap

สาขาวิชาภาษาไทย, สังกัด คณะศิลปศาสตร์

Branch. Thai Department Liberal Arts

e-mail: parasawattee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์บทเพลงยอดนิยมของจงรัก จันทรคณาในด้านความสัมพันธ์กับความจริง ความคิดสร้างสรรค์ และการใช้ภาษา สำหรับในด้านความสัมพันธ์กับความจริง ผู้วิจัยวิเคราะห์บทเพลงโดยเชื่อมโยงกับเนื้อหาในหนังสือ “จงรัก จันทรคณา เล่าเบื้องหลังเพลงดัง” ซึ่งจงรัก จันทรคณา เป็นผู้เขียนเล่าความจริงเบื้องหลังการสร้างสรรคบทเพลงของเขา จำนวน 20 เพลง พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน โดยให้แต่ละท่านจัดอันดับความชอบบทเพลงที่นำมาใช้ในการวิจัยนี้ จำนวน 3 อันดับ เรียงจากมากไปหาน้อย อีกทั้งให้แสดงความคิดเห็นต่อบทเพลงทั้ง 3 อันดับในด้านความสัมพันธ์กับความจริง ความคิดสร้างสรรค์ การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการใช้ภาษา ผลการศึกษาสรุปได้ว่า จงรัก จันทรคณา มีการสร้างสรรค์บทเพลงโดยสัมพันธ์กับความจริง กล่าวคือ 1) มีการนำข้อมูลจากชีวิตจริงของคนใกล้ตัว, 2) มีการนำข้อมูลจากเหตุการณ์จริงที่พบโดยบังเอิญ 3) มีการนำข้อมูลจากประโยคสนทนาจริงของผู้คนรอบตัว 4) มีการนำข้อมูลจากการสังเกตสิ่งต่าง ๆ ทั้งสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมของบุคคล, และ 5) มีการนำข้อมูลจากประสบการณ์ชีวิตจริงของผู้คนผสมกับจินตนาการของผู้ประพันธ์เอง ด้านคำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน ผลปรากฏว่า ส่วนใหญ่เลือกเพลง “จงรัก” เป็นเพลงที่ชอบมากที่สุด เหตุผลเพราะ เพลง “จงรัก” ชวนให้คนตระหนักถึงความสำคัญของปัจจุบันขณะ เนื่องจากอดีตผ่านไปแล้วแก้ไขไม่ได้ และอนาคตก็ไม่มีใครรู้ ดังนั้นเพลง “จงรัก” จึงมีประโยชน์ คือนำไปใช้เตือนสติคนในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะเรื่องความรักของคนหนุ่มสาว ส่วนด้านความคิดสร้างสรรค์และการใช้ภาษา ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อบทเพลง “จงรัก” มีความงดงาม ง่ายแก่การเข้าใจ และมีความหมายลึกซึ้งกินใจ

คำสำคัญ : ความจริง, ความคิดสร้างสรรค์, ความสัมพันธ์กับความจริง, การใช้ภาษา, บทเพลง

Abstract

In this qualitative research, the reseracher analyses the relationship between reality and creativity as well as the use of language in the well-known songs written by Chongrak Chankhana.

For the relationship with the actual facts, the researcher analyses the lyrics relating to the contents in the book entitled 'Chongrak Chankhana Telling the Background of His Well-known Songs', identifying the actual facts that inspired him in writing his 20 songs.

Concurrently, the reseacher sent the questionnaires to 9 experts asking them to rank their three most favorite songs among 20 songs selected for this reserach. The reseracher also asked them to express their views on three songs they chose respectively in terms of reference to the actual facts, creativity, application to the daily life and the use of language.

The result of this research revealed that Chongrak Chankhana created his works by relating to the factual reality as follows: 1) There is a reference to the actual facts of people 's lives around him 2) There is reference to real happenings that he came across by chance 3) There is reference to the facts acquired from people ' conversations around him, 4) There is a reference to his own observations on his surroundings and behaviors of other people and 5) There is a reference to the real facts found in lives of various people combining with his own imagination.

From the viewpoints of 9 experts, the majority of them chose 'Chongrak' as their favorite song. The reason behind it was that the song reminded them of the importance of the present moment whereas the past could not be altered and no one could fortell the future. In addition, the song is valuable since it can be useful for the people's daily life as a reminder for staying conscious, especially, for the youth who are in love.

In terms of creativity and the use of language, the experts expressed that 'Chongrak' song is beautiful, easy to understand and the meaning is heartfelt.

Keywords: Reality, creativity, factual reality, use of language, songs

1 บทนำ

ในแวดวงของศิลปินหรือผู้สร้างงานศิลปะมักกล่าวตรงกันอย่างหนึ่ง คือ การสร้างงานศิลปะ นั้น ผู้สร้างต้องมีความจริงจังในการสร้างสรรค์งาน เหตุผลโดยรวมก็คือว่า งานศิลปะทุกชิ้นหากจะมีพลังส่งต่อไปถึงคนเสพศิลปะได้นั้น ผู้สร้างงานศิลปะต้องมีความจริงจัง ความจริงจังในที่นี้ คือ ความจริงที่กลั่นกรองมาจากการได้สัมผัสชีวิตจริงของผู้ประพันธ์นั่นเอง

เลียฟ นิโคลาเยวิช ตอลสตอย (สิทธิชัย แสงกระจ่าง แปล, 2538) กล่าวว่า “ศิลปะ คือ ‘กิจกรรมซึ่งคนคนหนึ่งโดยตั้งใจ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกอันเขามีประสบการณ์มา ไปยังคนอื่น ๆ’...”

ชลประคัลภ์ จันทรเรือง (2544, 15) นักทำละคร และอาจารย์สอนวิชาศิลปะการละคร ของ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ความเห็นในประเด็นเดียวกันนี้ ไว้ว่า

“...เมื่อคนทำ ทำเรื่องจริงของเขาให้คนดูอย่างจริงจัง คนดูก็ย่อมได้เห็นความจริงใจจากเรื่องจริงที่คนทำทำให้อู นั่น! สมการตรงกันเป๊ะ...และถ้าคนดูไม่เห็นความจริงใจจากเรื่องจริงที่คนทำทำให้อู ก็แสดงว่าคนทำไม่จริงจังทำเรื่องจริงให้คนดู แล้วทำไมคนทำไม่จริงจังทำเรื่องจริง เหตุผลง่าย ๆ อันหนึ่งก็คือ คนทำไม่ได้ทำเรื่องจริงจึงไม่มีความจริงใจที่จะทำให้อู ผลที่ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ คนดูไม่มีความจริงใจที่จะดู”

เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ (posttoday.com, 2559, ออนไลน์) ศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ ประจำปี พ.ศ. 2554 แสดงทัศนะที่เกี่ยวกับงานศิลปะที่อาจนำไปอ้างอิงในการทำงานศิลปะทุกสาขาได้ กล่าวคือ

“นี่เป็นความอ่อนด้อยทางสุนทรียภาพของคนในชาติ สนใจสุนทรียภาพแบบโบราณที่เห็นกันมานานและเชื่อว่านั้นคือคลาสสิกอาร์ต ศิลปะอันสูงส่งยึดมั่นถึมมั่นในแบบนั้น เมื่อมีศิลปินรุ่นใหม่ คิดหรืออยากจะทำอะไรใหม่โดยนำศิลปะเก่ามาสร้างหรือพัฒนา ก็จะเกิดปัญหาทุกครั้ง ผู้อนุรักษ์นิยมไม่ชอบเพราะไม่รู้จักรสนิยมที่เป็นสุนทรียภาพร่วมสมัย ...ปิดกั้นจนกลายเป็นเหตุให้คนในชาติไม่พัฒนา เพราะศิลปะนั้นกว้างใหญ่ มีอิสรภาพเกินกว่าจะปิดกั้นได้...ศิลปะที่ติงามคือ ศิลปะที่มีอิสรภาพ ไม่ลอกใคร การปิดกั้นเท่ากับเราดับความคิด สมองและจิตวิญญาณของคนไทยทั้งหมด”

จากข้อความนี้ แม้ว่าเฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ จะไม่ได้พูดในประเด็นเรื่อง “ความจริงใจ” ในการสร้างงานศิลปะโดยตรง แต่ก็อาจตีความได้ว่า การไม่ยึดติดในรูปแบบของศิลปะที่มีมาก่อนหน้า ทำให้ผู้สร้างงานศิลปะกลับมาอยู่กับประสบการณ์ที่เป็นจริงในปัจจุบันของตน และถ้าหากมีความคิดสร้างสรรค์ก็สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ปัจจุบันนั้นเข้ากับงานศิลปะของตนเองได้อย่างงดงาม ยิ่งถ้าศิลปินมีความเป็นอิสระในตัวเอง ไม่ได้คิดลอกเลียนแบบใคร ก็เท่ากับมีความจริงใจในงานของตนเอง ความจริงใจในประเด็นนี้แสดงให้เห็นว่า ความเข้าใจจริงในเรื่องจริงที่เกิดขึ้นเป็นพื้นฐานนำไปสู่การสร้างงานศิลปะที่ดีที่งามได้

อนึ่ง น่าสังเกตว่า ในวงการแต่งเพลงมีการให้ข้อมูลเพื่อการแต่งเพลงมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่ทุกคนอ่านออกเขียนได้ คนจำนวนไม่น้อยอยากเขียนเพลงเพื่อมีผลงานในทางสร้างสรรค์ จึงมีคำแนะนำต่าง ๆ ปรากฏอยู่ทั่วไปทั้งในรูปแบบหนังสือและตามสื่อออนไลน์ ล้วนให้

ข้อมูลที่น่าสนใจต่าง ๆ กันไป แต่ข้อที่ไม่ได้ให้ความสำคัญ คือ “ความจริงใจของผู้ประพันธ์” ที่มีต่อเนื้อหาที่ต้องการจะสื่อสาร หรือไม่ได้พูดถึงอย่างเน้นย้ำให้เป็นประเด็นชัดเจนออกมา

ตัวอย่างเช่น บทความ เทคนิคการเขียนเพลง 16 ชิ้น บทความของการแต่งเพลง (Geocity.com/Lyricwriting/trick.htm,2563,ออนไลน์) มีสาระสำคัญพอสรุปได้ ดังนี้

“...ในการแต่งเพลงต้องมีเนื้อร้องและทำนอง คนเขียนเนื้อร้องต้องมีความรู้ด้านภาษาพอสมควร รู้จักเลือกใช้คำ มีสำนวนภาษาเป็นของตัวเอง ถ้ามีความรู้ด้านดนตรีก็ดีแต่ไม่มีก็ได้ ส่วนคนเขียนทำนองต้องมีความรู้ด้านดนตรี เทคนิคการเขียน 16 ประการพื้นฐาน ได้แก่ 1. ควรเขียนให้มีสัมผัส 2. ย้ายจุดสัมผัสให้เป็น 3. เลือกใช้สระง่ายๆ 4. อย่าใช้คำซ้ำเยอะ 5. เขียนถูกโน้ต 6. คิดคำจากเมโลดี้เด่น ๆ 7. คิดท่อน Hook ก่อน 8. ล้อคำ-ล้อโน้ต 9. เล่นคำ 10. ใช้คำขัดแย้งกันมาแล้วเรื่อง 11. ใช้สำนวน หรือการเปรียบเทียบ 12. หาประโยคมีน้ำหนัก หรือประโยคเด็ดๆ มาไว้ในเพลงบ้าง 13. เขียนเป็นอิม (Theme) 14. เขียนเป็นพล็อต (Plot) 15. อ่านอารมณ์ของเมโลดี้ และ 16. วางแผนการเล่าเรื่อง...”

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า เกือบทั้งหมดเป็นเทคนิคการใช้คำให้เหมาะสมสอดคล้องกับดนตรี เพื่อสร้างความโดดเด่นให้ทำนองเพลงและสร้างความประทับใจในคำร้อง ส่วนเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับ “เนื้อหา” หรือความคิดในการสร้างสรรค์บทเพลง จะมาปรากฏในข้อ 10 ถึงข้อ 16 กล่าวคือ

10. ใช้คำขัดแย้งกันมาแล้วเรื่อง เช่น เดินอยู่ท่ามกลางกลุ่มคนแต่ไม่มีคนรู้จัก หรือ แต่งตัวสวยสะอาดแต่จิตใจหม่นหมอง (เพลงนิยายเมืองหลวง เสาวลักษณ์ ลีละบุตร ขับร้อง)

11. ใช้สำนวน หรือการเปรียบเทียบ เช่น ใช้สำนวนว่า “เขียนด้วยมือลบลด้วยเท้า” มาเป็นความคิดสำคัญของเรื่อง (เพลงเขียนด้วยมือ ตอง ภัครมัย ขับร้อง)

12. หาประโยคมีน้ำหนัก หรือประโยคเด็ด ๆ มาไว้ในเพลงบ้าง เช่น ฝนตกที่ทางโน้น หนาวถึงคนทางนี้ (เพลงเล่าสู่กันฟัง ธงไชย แมคอินไตย์ ขับร้อง) หรือ ทำไมถึงทำกับฉันได้ (เพลงทำไมทำฉันได้ ดาวใจ ไพจิตร ขับร้อง) และ เดี่ยวก็หม่าชะหรง (เพลงเดี่ยวก็หม่าเสียหรง ลพ บุรีรัตน์ ขับร้อง) เป็นต้น

13. เขียนเป็นอิม (Theme) คือ การกำหนดแก่นสารของเรื่องอย่างชัดเจน และดำเนินไปตามนั้น เช่น เพลง ขอบใจจริง ๆ (เพลงขอบใจจริง ๆ ธงไชย แมคอินไตย์ ขับร้อง) เป็นต้น

14. เขียนเป็นพล็อต (Plot) คือมีต้นเรื่อง มีการดำเนินเรื่องราว และมีตอนจบ เช่น เพลง ดาวเรืองดาวโรย (เพลงดาวเรืองดาวโรย พุ่มพวง ดวงจันทร์ ขับร้อง) เป็นต้น

15. อ่านอารมณ์ของเมโลดี้ คือยึดเอาทำนองเป็นหลัก พิจารณาว่าทำนองเพลงทำให้เกิดอารมณ์อย่างไร และเขียนคำร้องให้สอดคล้องกับอารมณ์เพลง

และ

16. วางแผนการเล่าเรื่อง คือ ถ้าวางเพลงเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่ง ดังนั้นต้องมีการวางแผนว่าจะสื่อสารอะไรอย่างไร เรื่องนี้นับเป็นหัวใจสำคัญ

การปูพื้นฐานของผู้ประพันธ์เพลงในระยะเริ่มต้น ด้วยเทคนิคทั้ง 16 ข้อตามตัวอย่างดังกล่าวมา นับว่าเป็นแนวทางที่ดี แต่ผู้สนใจการประพันธ์เพลงจำเป็นต้องศึกษาในรายละเอียดและหา

ประสบการณ์จากการฟังเพลงและจากชีวิตจริงทั้งจากประสบการณ์ตรง และประสบการณ์จากการฟัง-การอ่าน จึงเป็นการสร้างผลงานจากความตั้งใจของผู้ประพันธ์เอง ผู้วิจัยเห็นว่าจากข้อ 10 ถึง ข้อ 16 เป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้ประพันธ์เพลงสร้างสรรค์งานได้อย่างมี “เนื้อหา” น่าสนใจ แต่ในรายละเอียดยังไม่มี ความชัดเจนเพียงพอ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นควรจะมีการศึกษาบทเพลงที่ได้รับความนิยมจากนักประพันธ์เพลงที่มีชื่อเสียง เพื่อนำมาวิเคราะห์วิธีการนำเสนอเนื้อหา โดยเชื่อมโยงกับความจริงในชีวิตของผู้ประพันธ์เพลง

จากการสำรวจ ผู้วิจัยพบว่า มีนักประพันธ์เพลงไทย ชื่อ จงรัก จันทรคณา ซึ่งเป็นนักประพันธ์เพลงผู้มีชื่อเสียงเพราะมีผลงานเพลงที่ได้รับความนิยมจำนวนมาก ท่านได้เขียนหนังสือชื่อ “จงรัก จันทรคณา เล่าเบื้องหลังเพลงดัง” นำเสนอเนื้อหาสองส่วน กล่าวคือนำเสนอเนื้อเพลงพร้อมกับนำเสนอที่มาที่ไปของบทเพลงในหลายประเด็น เช่น ในแง่แรงบันดาลใจ กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา และท่วงทำนองการเขียนเป็นต้น ในลักษณะการเล่าประสบการณ์ของผู้ประพันธ์เพลงเอง ซึ่งถ้าหากนำมาวิเคราะห์ให้เห็นชัดเจนว่า การได้มาซึ่งเนื้อหานั้นมีความสัมพันธ์กับความจริงในชีวิตของผู้ประพันธ์เพลงอย่างไร ผู้วิจัยเห็นว่าจะได้เป็นแนวทางการประพันธ์เพลงให้แก่คนรุ่นหลังในอันที่จะประสานประสบการณ์ของตนเองกับการสร้างสรรค์ ซึ่งย่อมจะทำให้วงการเพลงไทยเกิดผลงานใหม่ที่ทรงคุณค่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งจงรัก จันทรคณา เป็นนักแต่งเพลงชั้นครูที่มีผลงานประพันธ์เพลงจำนวนมาก กล่าวกันว่าถึงห้าพันเพลง โดยได้รับรางวัลระดับชาติ เช่น รางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทาน และรางวัลเสาอากาศทองคำพระราชทาน เป็นต้น (Posttoday.com,2559,ออนไลน์)

2 สมมุติฐานของการวิจัย

เพลงยอดนิยมของจงรัก จันทรคณา มีความสัมพันธ์กับชีวิตจริง

3 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

3.1 เพื่อแสดงให้เห็นว่าชีวิตจริงมีส่วนสัมพันธ์กับการสร้างสรรค์เพลงยอดนิยม

3.2 เพื่อแสดงผลการวิเคราะห์ที่ไว้เป็นแนวทางในการประพันธ์บทเพลงไทย

4 ขอบเขตและวิธีการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้ คือ บทเพลงของจงรัก จันทรคณา จำนวน 20 เพลง ได้แก่ จงรัก เหมือนคนละฟากฟ้า คนพิการรัก กฎแห่งกรรม เทพเจ้าแห่งความระทม ฐานันดรรัก โลกหลงเตรียมการณักรัก ทำไมทำฉันได้ คินทรมาน ยิ่งกว่าการฆ่า ทำไม่ต้องเป็นเรา รักซ่อนรัก คักดินากับยาจก หนึ่งในหญิงสองชาย ไม่รักไม่ว่า วันคอย นานเท่าไรก็จะรอ หัวใจร้อยรัก และ แก้วล้านหยดน้ำตา กับหนังสือ “จงรัก จันทรคณา เล่าเบื้องหลังเพลงดัง” เขียนโดย จงรัก จันทรคณา

ส่วนวิธีการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เสนอผลการวิจัยโดยการพรรณนาวิเคราะห์ กล่าวคือ ผู้วิจัยแยกแยะว่าบทเพลงดังแต่ละบทของ จงรัก จันทรคณา มีที่มาที่ไปในการประพันธ์อย่างไร จากหนังสือ “จงรัก จันทรคณา เล่าเบื้องหลังเพลงดัง”

- 4.1 อ่านและฟังบทเพลงที่ใช้ในการวิจัยอย่างละเอียด
- 4.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตจริงกับบทเพลง โดยอาศัยข้อมูลจากหนังสือ “จงรัก จันทรคณา เล่าเบื้องหลังเพลงดัง”
- 4.3 สรุปเป็นกลวิธีเพื่อเป็นแนวทางแก่นักประพันธ์เพลงไทยรุ่นหลัง และการศึกษาภาษาไทยในด้านเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 4.4 กำหนดให้ผู้ทรงคุณวุฒิเลือกเพลงที่ชอบ 3 เพลงใน 20 เพลงตัวอย่าง พร้อมทั้งแสดงเหตุผล ตามแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ได้แก่ ความสัมพันธ์กับความจริง การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ความคิดสร้างสรรค์ และการใช้ภาษา
- 4.5 นำผลสรุปจากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยมาเชื่อมโยงกับทัศนะวิจารณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อ หาข้อสรุปอีกชั้นหนึ่ง

5 นิยามศัพท์ในงานวิจัย

- 5.1 ความจริง ในที่นี้ หมายถึง ความจริงในระดับข้อเท็จจริง กล่าวคือ เรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง ของ จงรัก จันทรคณา ทั้งที่เกิดขึ้นกับตัวเอง ผู้คนและสิ่งแวดล้อม
- 5.2 ความคิดสร้างสรรค์ ในที่นี้ หมายถึง การใช้ถ้อยคำและการนำเสนอเนื้อหาในบทเพลงยอดนิยมของ จงรัก จันทรคณา
- 5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างความจริงกับความคิดสร้างสรรค์ ในที่นี้ หมายถึง การวิเคราะห์เนื้อหาบทเพลงที่ใช้ในงานวิจัย 20 เพลงโดยเชื่อมโยงระหว่างความจริงในระดับข้อเท็จจริงที่อยู่เบื้องหลังการสร้างสรรค์บทเพลงซึ่งจงรัก จันทรคณา ซึ่งได้เขียนบอกเล่าไว้ในหนังสือ “จงรัก จันทรคณา เล่าเบื้องหลังเพลงดัง”
- 5.4 เพลงไทย ในที่นี้ หมายถึง เพลงไทยสากล หรือเพลงลูกกรุง

6 ผลการวิจัย

สรุปได้ว่า การสร้างสรรค์บทเพลงของจงรัก จันทรคณาที่มีลักษณะสัมพันธ์กับความจริงในชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคม ตามสมมุติฐานที่วางไว้

ซึ่งอาจสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

- 6.1 การนำข้อมูลจากชีวิตจริงของคนใกล้ตัว ได้แก่ เพลง *เหมือนคนละฟากฟ้า กฎแห่งกรรม นานันดรรัก เตรียมการณรัก รักซ้อนรัก* และ *นานเท่าไรก็จะรอ*
- 6.2 การนำข้อมูลจากชีวิตจริงที่พบโดยบังเอิญ ได้แก่ เพลง *จงรัก ทำไมทำฉันได้* และ *หัวใจร้อยรัก*
- 6.3 การนำข้อมูลจากประโยคสนทนาจริงโดยรอบตัว ได้ เพลง *โลกสวย คินทรมาน* และ *ทำไมต้องเป็นเรา*

6.4 การนำข้อมูลจากการสังเกตสิ่งต่าง ๆ ทั้งสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมของบุคคล ได้แก่ เพลง *คนพิการรัก* *เทพเจ้าแห่งความระทม* และ *ศักดิ์นาถ์บายจาก*

6.5 การนำข้อมูลจากประสบการณ์ชีวิตจริงผสมกับจินตนาการส่วนตัวของผู้ประพันธ์ ได้แก่ เพลง *ยิ่งกว่าการฆ่า* *หนึ่งหญิงสองชาย* *ไม่รักไม่ว่า* *วันคอย* และ *แก้วล้านหยดน้ำตา*

ส่วนความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน ส่วนใหญ่เลือกเพลง “จงรัก” เป็นเพลงที่ชอบด้วยเหตุผลเพราะบทเพลง “จงรัก” ชวนให้คนตระหนักถึงความสำคัญของปัจจุบันขณะเพราะอดีตผ่านมาแล้วแก้ไขอะไรไม่ได้ ส่วนอนาคตก็ไม่มีใครล่วงรู้ ดังนั้นข้อคิดนี้จึงนำไปใช้เตือนสติคนได้ในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะในเรื่องของความรักฉันทนุ่่มสาว ส่วนด้านการใช้ภาษานั้นก็มีความงดงามง่ายแก่การเข้าใจ และลึกซึ้งกินใจ

นอกจากนี้ เพลงที่ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เลือกรองลงมาได้แก่ เพลง *หนึ่งหญิงสองชาย*, *ทำไมทำฉันได้* และ *ไม่รักไม่ว่า* ส่วนเพลงที่เลือกโดยผู้ทรงคุณวุฒิเพียงท่านเดียวหรือไม่มีการเลือกซ้ำกัน มีจำนวน 10 เพลงได้แก่ เพลง *เหมือนคนละฟากฟ้า*, *เทพเจ้าแห่งความระทม*, *โลกหลง*, *ศักดิ์นาถ์บายจาก*, *วันคอย*, *แก้วล้านหยดน้ำตา*, *คนพิการรัก*, *เตรียมการณ้รัก*, *ยิ่งกว่าการฆ่า* และ *คืนทรมาน* สำหรับเพลงที่ไม่มีผู้ทรงคุณวุฒิท่านใดเลือกเลยมีจำนวน 6 เพลง ได้แก่ เพลง *กฎแห่งกรรม*, *ฐานันดรรัก*, *ทำไมต้องเป็นเรา*, *รักซ้อนรัก*, *นานเท่าไรก็จะรอ* และ *หัวใจร้อยรัก*

7 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

จงรัก จันทรคณา มีความสามารถพิเศษ คือ มีแรงบันดาลใจอย่างรวดเร็วจากเรื่องราวโดยรอบตัว คิดเร็ว และสามารถปรุงแต่งเรื่องราวโดยถ่ายทอดเป็นภาษาไทยได้อย่างงดงาม ในฐานะนักประพันธ์เพลงที่ประพันธ์เพลงโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาวเป็นแก่นสารของบทเพลง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเรื่องราวความรักเช่นนี้มีอยู่ในหัวใจของทุกคนอยู่แล้ว จึงทำให้จงรัก จันทรคณา มีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรักฉันทนุ่่มสาวแบบไม่จำกัด และอาจเนื่องจากว่าเขาต้องการให้บทเพลงเป็นที่สนใจในวงกว้างตามความต้องการของผู้ลงทุนทำแผ่นเสียง ดังนั้นจึงเลือกแก่นสารเช่นนี้ อย่่างไรก็ตามบทเพลงยอดนิยมของเขามีลักษณะสัมพันธ์กับความจริงในชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคมไทย ดังนี้

ประการที่ 1 จงรัก จันทรคณา นำข้อมูลจากชีวิตจริงของคนใกล้ตัว ผสมกับความเป็นคนช่างคิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางเรื่องราวความรักฉันทนุ่่มสาว ดังนั้น เรื่องราวความรักของคนใกล้ตัวที่เขาประสบและมีอารมณ์ความรู้สึกร่วมกับเรื่องราวนั้น ๆ ได้แก่ เรื่องราวของเพื่อนเรียน เพื่อนร่วมงาน น้องของเพื่อน และญาติของเพื่อนจึงปรากฏในบทเพลง *เหมือนคนละฟากฟ้า* *กฎแห่งกรรม* *ฐานันดรรัก* *เตรียมการณ้รัก* *รักซ้อนรัก* และ *นานเท่าไรก็จะรอ*

ประการที่ 2 จงรัก จันทรคณา รู้จักที่จะนำข้อมูลจากชีวิตจริงที่พบโดยบังเอิญ ได้แก่ เพลง *จงรัก* ที่มาจากความบังเอิญที่สง่า อารัมภีร์ พิมพ์ชื่อเขาในปกแผ่นเสียงในฐานะผู้แต่งเพลงผิดไปจาก “จงรัก” เป็น “จงรักษ์” ซึ่งเป็นคนละความหมาย สง่า อารัมภีร์จึงให้เขาไปแต่งเพลงแสดงความหมายตามชื่อที่สะกดจริง ว่า “จงรัก” ส่วนเพลง *ทำไมทำฉันได้* บังเอิญจงรัก จันทรคณา ได้ฟังเรื่องราวความ

รักของพยาบาลสาวที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อนแต่เจอกันในงานเลี้ยง และ *หัวใจร้อยรัก* ที่บังเอิญ จงรัก จันทรศณา เห็นหมอดูกำลังดูลายมือให้กับนักร้องสาวขณะที่เขากำลังทำงาน

ประการที่ 3 จงรัก จันทรศณา มีความไวต่อประโยคสนทนารอบตัว ที่สะดุดหูสะดุดใจของเขา และนำข้อมูลจากประโยคสนทนาจริงโดยรอบตัวนั้นมาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์บทเพลงได้ ได้แก่ เพลง *โลกสวย* ที่มาจากบทสนทนาของชายสองคนบนรถประจำทาง เพลง *คืนธรรมดา* ที่มาจากบทสนทนาของภรรยาชายห่างแผ่นเสียงกับจงรัก จันทรศณา, เพลง *ทำไมต้องเป็นเรา* ที่มาจากบทสนทนาของนายห่างแผ่นเสียงกับจงรัก จันทรศณา และ *หัวใจร้อยรัก* ที่มาจากบทสนทนาของหมอดูกับนักร้องสาวในที่ทำงาน

ประการที่ 4 จงรัก จันทรศณา รู้จักนำข้อมูลจากการสังเกตสิ่งต่าง ๆ ทั้งสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมของบุคคล ได้แก่ เพลง *คนพิการรัก* มาจากสังเกตพฤติกรรมของขอทาน ในร้านอาหารที่จงรัก จันทรศณาไปรับประทาน *เทพเจ้าแห่งความระทม* มาจากการสังเกตศาลเจ้าข้างทางขณะที่นั่งรถผ่าน และ *ศักดินากับยาจก* มาจากการสังเกตเชิงตะกอนขณะไปงานศพมารดาของเพื่อนสนิท

ประการที่ 5 จงรัก จันทรศณา รู้จักนำข้อมูลจากประสบการณ์ชีวิตจริงมาผสมเข้ากับจินตนาการส่วนตัว ได้แก่ เพลง *ทำไมทำฉันได้* มาจากประสบการณ์ชีวิตรักของพยาบาลสาว *ยิ่งกว่าการฆ่า* มาจากประสบการณ์ชีวิตคู่ของเพื่อนสนิท เพลง *หนึ่งหญิงสองชาย* มาจากประสบการณ์ชีวิตรักของแม่ค้าขายขนมปากหม้อ เพลง *ไม่รักไม่ว่า* มาจากประสบการณ์การฟังเพลงที่แต่งโดยนักประพันธ์ผู้มีชื่อเสียง เพลง *วันคอย* มาจากประสบการณ์ชีวิตรักของแม่ชี และเพลง *เก้าล้านหยดน้ำตา* มาจากประสบการณ์ความรักของนักร้องผู้มีชื่อเสียง

จะเห็นได้ว่า เรื่องราวความจริงที่จงรัก จันทรศณา ได้มา จะอยู่ในชีวิตจริงของผู้คนวงแคบหรือจำกัด เฉพาะที่ทำงานของเขาซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในห้องอัดแผ่นเสียง กับกิจกรรมหลังเลิกงานของเขา แต่ความช่างคิด ประกอบกับการเสนอแก่นสารของบทเพลงเป็นเรื่องของความรักฉันทนุสาวซึ่งมีอยู่ในหัวใจของผู้คนจำนวนมาก ขณะเดียวกันก็ผสมกับความสามารถทางการใช้ภาษาของเขามีลักษณะงดงาม ทำนองเดียวกับวรรณคดีกล่าวคือมีการสรรคำศัพท์มาใช้ได้อย่างหลากหลายด้วยคำศัพท์ทำนองเดียวกับวรรณคดี เช่น นิรันดร์ อูรา ฤดี ซิวี วจี เป็นต้น มีการใช้ภาพพจน์เปรียบเทียบทั้งที่เป็นไปตามขนบ ตัวอย่างเช่น “บ้านขาดเธอร่วมเรียงนิทรา ราวป่าช้าน่ากลัวเหลือใจ” (เพลง *คืนธรรมดา*) “หรือคงเกิดมาเพื่อใช้เวรกรรมเก่า” (เพลง *ทำไมถึงต้องเป็นเรา*) และ “ไม่มีสะพานไหนจะทอดเดินถึงได้” (เพลง *ศักดินากับยาจก*) หรือ ยกตัวอย่างตัวละครในวรรณคดี ได้แก่ นางกาก็ “กาภิกาลีที่ฉันเคยอ่าน ใจวิปริตพิสดาร” (เพลง *หัวใจร้อยรัก*) และนางวันทอง “หนึ่งหญิงสองชาย อาจคล้ายวันทองสองใจสามานย์” (เพลง *หนึ่งหญิงสองชาย*) หรือดัดแปลงภาพพจน์จากขนบเดิม เช่น “ปิดทองกันพระ ฤศลมิได้สร้าง” (เพลง *รักซ่อนรัก*) ที่ดัดแปลงจาก “ปิดทองหลังพระ” และ “รักมากเพียงไหนกำหนดวัดได้เท่าดวงใจฉัน” ที่ดัดแปลงจาก “รักปานดวงใจ” (เพลง *จงรัก*) นอกจากนี้ยังมีภาษาภาพพจน์ที่มีการสร้างสรรค์ใหม่ ตัวอย่างเช่น “รับพยาบาลหัวใจให้เธอ” (เพลง *ยิ่งกว่าการฆ่า*), “อาทิตยไภลกกลางคืน” (เพลง *เหมือนคนละฟากฟ้า*), *ขอบฟ้าโอบโอบโค้งลงมานั้นคืออ้อมกอดจากฉัน* (เพลง *วันคอย*)

อีกทั้งยังมีความคิดลึกซึ้งคมคายทำให้เล่าเรื่องได้อย่างมีคุณภาพ แม้เป็นเรื่องราวความรักอัน
หนุ่มสาวธรรมดา ตัวอย่างเช่น การแสดงความคิดว่า “โปรดอย่าถามว่าฉันเป็นใครเมื่อในอดีต และ
โปรดอย่าถามว่าอดีตฉันเคยรักใคร รู้ไว้อย่างเดียวเดี๋ยวนี้รักเธอและรักตลอดไป” (เพลง จงรัก),
“ปีศาจร้ายหลอกหลอนก็ตอนราตรี คนหลอกฤดูจะมีก็เพียงบางวัน แต่โลกหลอกหลวง มันลวงจนชั่ว
ชีวิต ถึงจบสิ้นชีวิตฉัน วิญญาณยังทรมาณ” (เพลง โลกหลวง) เป็นต้น ด้วยถ้อยคำและความคิดอันคม
คายในการเล่าเรื่องที่มาจากชีวิตจริง นอกจากนี้ จงรัก จันทร์คนายังพัฒนาความจริงในระดับ
ข้อเท็จจริงไปถึงระดับปรัชญาได้ ด้วยพลังทางความคิดและพลังทางวรรณศิลป์ของเขา ดังนั้นจึงทำให้
บทเพลงของเขาได้รับความนิยมจากผู้ฟังอย่างกว้างขวาง

ที่สำคัญอย่างยิ่ง คือการนำเรื่องราวจากชีวิตจริง ที่ผู้ประพันธ์เพลงประสพมาด้วยตนเองและ
ทั้งที่รับรู้มาจากการฟัง ตลอดจนการอ่าน ทำให้บทเพลงของผู้ประพันธ์มีชีวิตชีวา สามารถเชื่อมโยง
กับความรู้สึกนึกคิดของผู้คนในสังคมได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบางบทเพลง เช่น เพลง “จงรัก” ที่
ผู้ทรงคุณวุฒิชื่นชอบเป็นส่วนใหญ่ นั้น ผู้ประพันธ์ยังปรุงแต่งเนื้อหาทำให้ความจริงในระดับ
ข้อเท็จจริงก้าวข้ามไปถึงขั้นความจริงแท้ (Truth) นั่นคือการชวนให้ตระหนักในความสำคัญของ
ปัจจุบันขณะ เนื่องจากอดีตผ่านไปแล้ว แก้ไขอะไรไม่ได้ และอนาคตเป็นสิ่งที่ไม่มีใครล่วงรู้ ซึ่งทั้งนี้
สอดคล้องกับแนวคิดทางพุทธศาสนาซึ่งมีอิทธิพลอยู่ในสังคมไทย ดังตัวอย่างเช่น ท่านว.วิชระเมธี พระ
ผู้มีชื่อเสียงในสังคมไทยปัจจุบัน กล่าวว่า “คำว่าไม่หลงก็คือไม่ขาดสติ ไม่ไหลก็คือไม่หลุดออกจาก
ปัจจุบันฐาน คือฐานปัจจุบัน ไปอยู่ในอดีตและอนาคต ไม่เลื่อนไม่ลอยก็เหมือนกัน คือเราทำอะไรอยู่
แล้ว เราอยู่กับสิ่งที่เราทำจริง ๆ อันนั้นสิ่งเหล่านั้นทั้งหมด ใช้เป็นอารมณ์ปัจจุบันได้ทั้งหมดสิ้น”
(goodlifeupdate.com,2564,ออนไลน์) ดังนั้น ด้วยความคุ้นเคยกับแนวคิดเช่นนี้จึงทำให้ถูกใจคน
ไทย และเกิดความซาบซึ้งในบทเพลงได้โดยง่าย อาจกล่าวได้ว่าจงรัก จันทร์คนา เป็นศิลปินแขนง
วรรณศิลป์ซึ่งใช้ศิลปะยกระดับความคิดและจิตใจผู้คนให้สูงส่ง ไม่ต่างจากศิลปินในแขนงอื่น ๆ ทั้ง
จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม คีตกกรรม และนาฏกรรม

8 ข้อเสนอแนะ

8.1 ควรมีการศึกษาบทเพลงของ “จงรัก จันทร์คนา” ในแง่อื่นอย่างลึกซึ้งต่อไป เช่น ด้าน
แนวคิด เป็นต้น

8.2 ควรมีการศึกษาบทเพลงของ “จงรัก จันทร์คนา” เปรียบเทียบกับบทเพลงร่วมสมัย
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่การใช้ภาษาไทย

8.3 ควรมีการศึกษาความคิดสร้างสรรค์และการใช้ภาษาไทยในบทเพลงร่วมสมัยของนัก
ประพันธ์เพลงท่านอื่น ๆ

8.4 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบบทเพลงร่วมสมัยกับบทเพลงในอดีตเพื่อการพัฒนาทั้งด้าน
แนวคิดและด้านการใช้ภาษาไทย

เอกสารอ้างอิง

- จงรัก จันทรคณา. (2545).จงรัก จันทรคณาเล่าเบื้องหลังเพลงดัง.พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พรจันทร์.
- ชลประคัลภ์ จันทรเรือง.(2544).ละครคือชีวิต ชีวิตคือละคร.กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า 2000.
- สิทธิชัย แสงกระจ่าง แปล.(2538).ศิลปะคืออะไร.พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คมบาง.
- “การอยู่กับปัจจุบันคืออะไรธรรมชาติจาก ท่านว.วัชรเมธี”.(ออนไลน์ สืบค้นวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2564).goodlifeupdate.com.
- ”คนไทยเป็นนักลอกเพราะถูกปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์”.(ออนไลน์ บทสัมภาษณ์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ สืบค้นวันที่ 10 กันยายน 2563). posttoday.com.
- “จงรักษ์” ครูเพลงดังแผ่นเสียงทองคำพระราชทานเสียชีวิต”.(ออนไลน์ สืบค้นวันที่ 10 กันยายน 2563). posttoday.com.
- “เทคนิคการเขียนเพลง 16 ขั้นตอน” (ออนไลน์ สืบค้นวันที่ 7 กันยายน 2563).Geocity.com/ Lyricwriting/trick.htm.